

Під час дадо дослідного навчання було виявлено також низку труднощів для досить значної кількості учнів другого циклу навчання, які обмежують можливості дітей під час прогностичної діяльності. Більшість з них має об'єктивний характер, що пов'язано з віковими особливостями дітей молодшого шкільного віку, а саме:

- вікові обмеження у роботі творчої уяви; недостатність фонових знань, життєвого досвіду дітей
- труднощі у встановленні причиново-наслідкових зв'язків між одиницями тексту;
- здійснювати пошук, об'єднувати (узагальнювати) текстову інформацію, розташовану в різних частинах тексту;
- відрізняти головне від другорядного;
- інтерпретувати, інтегрувати окремі повідомлення тексту;
- вербалізувати висунуті гіпотези у зв'язні висловлення; аргументувати свої відповіді;
- оцінювати інформацію крізь призму власного життєвого досвіду; робити висновки і т. ін.

Отже, володіння прогностичними читацькими уміннями, моніторинг читання і рефлексія, інтерактивне читання як діалогічна взаємодія дитини з текстом, автором твору є тими характеристиками компетентного читача, без яких неможливе успішне навчання в школі.

Методичний ресурс для реалізації технологій оцінювання навчальних досягнень учнів: результати впровадження в освітню практику

*О. М. Петрук,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник відділу
початкової освіти імені О.Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України*

Узагальнювально-впроваджувальний етап дослідження з теми «Технології компетентісно орієнтованого навчання в початковій школі» передбачав підготовку методичного ресурсу для реалізації технологій оцінювання освітніх досягнень молодших школярів.

Розроблений співробітниками відділу інструментарій для проведення вхідної діагностики навченості учнів (з'ясування залишкових результатів, попереднього етапу навчання) та підсумкової діагностики навчальних досягнень з української мови й читання, математики, курсу «Я досліджую світ» у функціональному й компетентісному вимірі було апробовано в шкільній практиці.

За результатами експериментальної перевірки методичного ресурсу було проведено анкетування вчителів, що передбачало виявлення ефективності розробленого інструментарію, його релевантності об'єктам діагностування, а також переваг та труднощів під час його використання.

У процесі аналізу відповідей встановлено, що перевагами «Вхідних діагностувальних завдань» (ВДЗ) респонденти вважають «диференційований характер завдань» (47,8 %); «передбачені можливості для зворотного зв'язку» (45,7 %); «націленість на перевірку результатів, зазначених у свідоцтвах досягнень» (41,3 %) і под. Серед аргументів на користь використання ВДЗ у шкільній практиці анкетовані вчителі найчастіше зазначали «широке охоплення навчального змісту, що підлягає контролю», «можливість варіювати / комбінувати використання за змістом і кількістю», «можливість для учнів обирати посилене завдання за рівнем складності», а також «можливість раціонального використання часу вчителем під час підготовки до різного виду діагностування».

До «плюсів» «Комплексних діагностувальних робіт» (КДР) опитані віднесли «можливість комплексно оцінити навчальні досягнення учнів відразу з кількох галузей» (43,5 %); «варіативність використання завдань» (63 %). Крім того, 26,1 % учителів охарактеризували зміст завдань як «цікавий, оригінальний, спонукає критично мислити». Респонденти акцентують на тому, що зміст КДР «дає можливість учням простежити зв'язки між навчальними предметами» (10,9 %) та «демонструє учням практичну реалізацію набутих знань і вмінь» (8,7 %). 82,6 % анкетованих учителів вважають КДР ефективними для «діагностування навченості учнів із відповідних освітніх галузей»; 23,9 % - «об'єктивним інструментарієм для виявлення функціональної грамотності учнів»; 19,6 % - «корисним досвідом для підготовки учнів до міжнародних моніторингових досліджень». Принагідно зазначимо, що 24 % опитаних раніше не практикували використання комплексних робіт, які інтегрували зміст кількох освітніх галузей.

Отримані результати дають можливість стверджувати, що розроблений методичний ресурс: відповідає меті, завданням навчальних предметів / інтегрованого курсу та результатам, що визначені у Державному стандарті початкової освіти й відображені у свідоцтвах досягнень; є ефективним інструментарієм оцінювання, що релевантний відповідному об'єкту діагностування (знання, уміння, ставлення, наміри, поведінка); передбачає можливості для отримання зворотного зв'язку; не обмежує свободу вчителя у варіативності його використання; забезпечує провадження діагностичної діяльності педагога, яка відповідає філософії НУШ.

Таким чином, аналіз результатів експериментального дослідження загалом дає підстави говорити про ефективність розробленого методичного ресурсу для діагностування навчальних досягнень учнів.